

Inhoud

Woord van dank 9

INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING 13

Aandachtsvelden 16

Jagersgroen: externe grenzen en interne differentiatie 21

Theoretische perspectieven 24

Strategiën en beperkingen van deze studie 25

Opzet 29

I. GANZENoorlog

I.1. Een ochtend op de ganzen 31

I.2. Ganzen in Nederland 37

I.3. De voorgeschiedenis van de ganzenoorlog: 1900-1950 40

I.4. Verscheping van de tegenstellingen: 1950-1975 42

De zaak Terhorne. Overheid en ganzen. Boeren en ganzen.

Biologen en ganzen. Natuurbeschermers en ganzen.

De Stichting Kritisch Faunabeheer en de ganzejacht

I.5. Spraakmakende incidenten 50

De affaire Mastenbroekpolder. Ganzenoorlog in de Ooypolder.

De zaak Kampen. Lokganzen

I.6. De jacht in het kruisvuur van maatschappelijke belangen 57

2. JAGERS

2.1. Inlciding 64

2.2. Heerjagers 66

2.3. Broodjagers 71

2.4. Boerjagers 74

2.5. Nieuwe categorieën 80

Kleine jagers. Statusjagers. Grote jagers. Combinanten.

Gastjagers. Jachttoeristen. Jonge jagers

2.6. Een 'rijke lui's genoeg'? 90

3. DE GEORGANISEERDE JAGERSWERELD

- 3.1. Inleiding 95
- 3.2. De jagerswereld tot 1940 97
 Jagers organiseren zich. De anti-jacht-mentaliteit bij de overheid. Het verdwijnen van oude privileges. Heerjagers en boeren. Stadse en rurale jagers
- 3.3. Intermezzo: jachtorganisaties 1940-1945 104
- 3.4. Een nieuw zelfbeeld: 1945-1977 106
 Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV). Een nieuw jachthurstelsel. Jachthuurprijzen. Jachtplicht. Jachtexamen
- 3.5. Ruraliserende tendensen: de jagerswereld sinds 1977 116
 Lokale jagersverenigingen. Wildbeheereenheden. Geprivatiseerd terreinbeheer
- 3.6. De binding met de grond 124

4. JACHTOPZICHTERS

- 4.1. Inleiding 129
- 4.2. De koddebeier: het jachttoezicht rond 1900 130
- 4.3. De wildschut in de eerste helft van deze eeuw 132
- 4.4. Nederlandse Vereniging van Jachttopzichters (NVJ) 136
- 4.5. Nieuwe heren 140
- 4.6. Milieu-ambtenaren en natuuropzichters 144
- 4.7. Privatisering 150
- 4.8. Het vrije ondernemerschap 152

5. STROPERERS

- 5.1. Inleiding 156
- 5.2. Jagers, boeren en lokale stropers 158
- 5.3. Stropen: een spel met dieren 161
- 5.4. Het sociale spel: jager en gejaagde 166
- 5.5. Beroepsstropers 167
- 5.6. Commercie en stoer gedrag 171
- 5.7. Strijd tegen de 'harde' stroperij 173
- 5.8. Mensenjacht 178
- 5.9. 'Quest for excitement' 181

6. WILD

- 6.1. Inleiding 185
- 6.2. Ontwikkeling van de categorie 'wild' in de jachtwetten 186
Negentiende-eeuwse jachtwetten. De Jachtwet 1923. De Jachtwet 1954. De Jachtwet 1977. De Flora- en Faunawet
- 6.3. Jacht en utiliteit 195
Oogst. Jachtplicht
- 6.4. Het 'rapport' tussen jagers en hun prooi 201
Weerbaar, niet zwak. Wild, niet tam. Het individu, niet de soort
- 6.5. Tussen mens en dier 213
- 6.6. Wild: een eliteconcept 216

7. JACHT

- 7.1. Een drijfjacht 221
- 7.2. Een geritualiseerde gebeurtenis 230
Een 'wereld apart' Het jachtspel. Het 'halali'. Leven en dood
- 7.3. Drijven, peuteren en voor de voet jagen 242
- 7.4. Drijfjachtetiquette 246
- 7.5. Ritualisering en machtsrelaties 250

8. WEIDELIJKHEID

- 8.1. Inleiding 254
- 8.2. Geschreven en ongeschreven gedragscodes 256
- 8.3. Aspecten van weidelijkheid 257
Weidelijkheid en jachtetiquette. Weidelijkheid en sportiviteit
- 8.4. De ontwikkeling van het begrip weidelijkheid 260
'Weidgerechtigheid' en de Duitse jachttraditie. 'Sportsmanship' en de Engelse jachttraditie. Sportiviteit en wildbeheer: de hoofse jacht in Nederland
- 8.5. De gedragscode van een jagende elite 272
Verspreiding van weidelijkheid. Weidelijkheid en diercategorieën. Weidelijkheid en sociale categorieën
- 8.6. Weidelijkheid en democratiserende tendensen 278
- 8.7. Weidelijkheid en machtsbalansen 281

CONCLUSIES 285

Glossarium 295

Noten 301

BRONNEN

Periodieken 319

Dagbladen 319

Rapporten, brochures 319

Geraadpleegde literatuur 320

Register 327